

09.06.2022 р.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ВИПУСКНИКА

Інноваційне педагогічне дослідження Комунального закладу
«Вінницький гуманітарний ліцей № 1 імені М.І. Пирогова»

Друзь Лариса Всеволодівна,
завідувачка лабораторії педагогічної майстерності
та освітніх інновацій

Освіта на сучасному етапі, як і суспільство взагалі, вступила в нову еру – еру інформатизації та інформаційних технологій. Пандемія призвела до суттєвих змін у сфері освіти, викликала вона освітні проблеми і в Україні. На початку карантину навесні 2020 року всі заклади освіти перейшли на дистанційне навчання. Актуальність даної теми полягає в тому, що світові освітні вимоги та реалії традиційної системи навчання значно відрізняються. Вчителі гуманітарного ліцею №1 розуміють, що інформаційні технології стали невід’ємною частиною сучасного життя і шукають нові види навчання, що враховують цінні надбання минулого і поєднують їх з можливостями інформаційних технологій.

Лабораторія педагогічної майстерності та освітніх інновацій Комунального закладу вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти» знайомить Вас з педагогічним дослідженням Комунального закладу «Вінницький гуманітарний ліцей № 1 імені М.І. Пирогова» щодо використання інноваційних технологій як засобу формування конкурентноспроможного випускника.

Керівники педагогічного дослідження :

- **Скиба Віта Анатоліївна**, директор ліцею;
- **Шмигун Ганна Вікторівна**, заступник директора.

Творча група:

- **Андронатій Олена Анатоліївна**, вчителька географії;
- **Марущак Тетяна Вікторівна**, вчителька англійської мови

Мета дослідження: з'ясувати сучасні шляхи конструювання особистості конкурентоспроможного учня-випускника.

На питання *«Чим обумовлений вибір теми дослідження»*, директор гуманітарного ліцею, **Скиба Віта Анатоліївна**, розповіла наступне: «Розвиток суспільства вимагає переглянути саму організацію освіти, і роль суб'єктів функціонування всієї системи освіти, тобто викладача і учня. У сучасному світі школи мають навчитися вирішувати принципово нове завдання - формування конкурентноспроможного випускника.

Необхідність конструювання особистості конкурентноспроможного випускника викликана, з одного боку замовленням суспільства на «продукт педагогічної діяльності», а з іншого боку, тим, що кожен заклад освіти функціонує в специфічному середовищі, в якому можна прогнозувати риси особистості випускника конкретної школи, враховуючи специфіку цього середовища. Сьогодні все виразніше спостерігається невідповідність між зростаючою складністю оточуючого середовища і здатністю випускника закладу освіти орієнтуватися в ньому. Це висуває перед школою задачу підготовки випускника, здатного адекватно реагувати на зміни навколишнього світу, озброєного практико-орієнтованими знаннями, які дозволять йому реалізувати свої потенційні можливості: орієнтуватися в інформаційному просторі, управляти технологічними процесами, володіти комунікативними навиками, знаходити нестандартні рішення в складних ситуаціях і нести за них відповідальність тобто школа має виховувати молодих людей, здатних критично і глибоко мислити й готових стояти біля витоків змін і працювати зі змінами.

Широкомасштабний розвиток педагогіки співпраці, активізація та індивідуалізація навчання, використання інноваційних технологій навчання змінили роль і місце вчителя в навчальному процесі. Зміни, які відбулися в суспільстві наприкінці ХХ сторіччя, призвели до необхідності заміни авторитарної системи синхронного управління навчальною аудиторією асинхронним навчанням. До того ж, розвиток комп'ютерних мережних технологій став однією з перспективних платформ для розвитку сучасної системи дистанційної освіти, електронного навчання (e-learning), мобільного навчання (m-learning), які ефективно використовуються для різноманітних форм навчання.

Усе більше навчальних закладів використовують у практиці електронні освітні ресурси, дистанційні курси та технічні засоби навчання, включаючи ПК, смартфони, планшети і т. ін. Такий стан речей і зумовив виникнення терміну «змішане навчання», яке в узагальненому вигляді визначається як поєднання онлайн і офлайн навчання в рамках вивчення відповідної навчальної дисципліни.

Змішане навчання завжди використовувалося в освіті, однак, в минулому, інгредієнти для змішаного навчання були обмежені лекціями, лабораторіями, книгами або роздатковими матеріалами. Сьогодні навчальні заклади мають безліч підходів до навчання на вибір, у тім числі, синхронні і асинхронні формати в мережі».

Шмигун Ганна Вікторівна, заступник директора з навчально-виховної роботи, зауважила; «Проте, реалізація змішаного навчання має деякі проблеми. Ось найбільш поширені з них та шляхи їх подолання:

- *Занадто багато технологій.* Навчальні технології стають все більш розвиненими і доступними. Але, створення навчальних рішень із застосуванням новітніх технологій не означає, що ваші учні будуть успішними. Якщо учні стикаються з технічними труднощами, які не можуть бути легко виправлені, зміст може бути повністю втраченим. Відсутність технічного успіху може привести до виходу з ладу всієї програми навчання. Щоб звести до мінімуму проблему, необхідно використовувати найпростіші технології на початковому етапі.

Традиційне мислення. В учнів є упереджені поняття, що традиційні класи є більш ефективними і вони можуть бути успішними учнями в цьому знайомому середовищі. Технологія автоматизованого навчання змінює ці параметри, після чого і з'являється дуже багато "невідомого" для учнів, і це вимагає додаткових зусиль. Учні мають обов'язково отримувати інформацію стосовно перебігу всієї навчальної програми, а також поради, як, де саме і для чого використовувати технології, існуючі вимоги до участі у навчальному процесі і умови для успішного його завершення. Вчителі повинні розуміти, що саме їх учні будуть відчувати, і як їм можна допомогти і підтримати, щоб результати навчального процесу виявилися успішними.

При впровадженні змішаного навчання основна увага приділяється технологіям, а *проектування змісту виявляється вторинним*. Тому основною проблемою стає виконати спочатку процес проектування курсу, визначити синхронні й асинхронні складові, а надалі вже визначити основні канали доставки навчальних матеріалів.

Відстеження прогресу учня є складним завданням. У змішаному навчанні оцінки учня мають бути розміщені в онлайн середовищі. Результати можуть бути перевірені, відслідковані і використовуватися для оцінювання якості виконання навчальних вимог.

Інформаційне забезпечення. Змішані програми вивчаються протягом тривалого періоду часу. Тому важливо в LMS мати карту курсу, графік роботи і навчальних заходів, щоб допомогти учням планувати власне навчання.

Обов'язково мають бути контактна інформація щодо діяльності тьютора і технічної підтримки.

Змішане навчання вимагає адекватного планування, і це єдиний спосіб, за допомогою якого воно може бути успішно реалізоване. Всі аспекти - технічні, організаційні та методичні повинні бути прийняті до уваги. Тільки тоді переваги змішаного навчання будуть дійсно користуватися успіхом у учнів.

Основні перешкоди, які виділяють при організації змішаного навчання:

1) неефективне управління часом; 2) відсутність самодисципліни; 3) технічні проблеми; 4) проблеми співробітництва; 5) труднощі при використанні платформи електронного навчання; 6) низька якість навчального матеріалу».

Вважаємо актуальним дослідження педагогів Комунального закладу «Вінницький гуманітарний ліцей № 1 імені М.І. Пирогова» щодо формування конкурентноспроможного випускника шляхом використання інноваційних технологій, зокрема, технології змішаного навчання.

Відтак, що пропонують педагоги-дослідники?

Для реалізації визначеної мети дослідження педагогічно доцільно організувати такий простір навчання учнів, який сприяв би розвитку інноваційного ресурсу особистості і був би інтегрованим засобом накопичення і реалізації інноваційного потенціалу навчального закладу (Рис. 2.1). Мова йде про функціонування інноваційного освітнього середовища ліцею.

Рис.2.1. Зразок інноваційного середовища навчання

Інноваційне освітнє середовище Комунального закладу «Вінницький гуманітарний ліцей № 1 імені М.І. Пирогова містить у собі такі компоненти: просторово-семантичний, змістовно-методичний, комунікативно-організаційний.

Просторово-семантичний компонент включає предметну організацію шкільного освітнього простору – символи школи, дизайн інтер'єру школи, класних кімнат, кабінетів, рекреацій для спілкування учнів у вільний від уроків час, куточків відпочинку, настінну інформацію тощо.

У ліцеї створено належні матеріально-технічні умови для конструювання конкурентноспроможного випускника шляхом використання інноваційних технологій, зокрема, технології змішаного навчання. У закладі наявні сучасно оснащені кабінети зі всіх шкільних предметів, наприклад, математичний кабінет, 3 кабінети інформатики, лінгафонні кабінети, спортивна зала, актова зала тощо.

Ліцей має достатнє технічне оснащення: комп'ютерна техніка, доступ до мережі інтернет в кожній класній аудиторії, інтерактивні дошки, телевізори тощо. У ліцеї всі навчальні кабінети мають доступ до мережі Інтернет.

Кабінети інформатики обладнані комп'ютерною технікою на 10-15 робочих місць, що дає змогу кожному учню працювати за окремим комп'ютером. Крім того, усі 3 кабінети мають інтерактивні дошки, що значною мірою робить матеріал

доступнішим та цікавішим (Рис. 2.2).

Рис.2.2.

Кабінет

інформатики

Лінгафонні кабінети оснащені комп'ютерами, спеціальним програмним забезпеченням для вивчення іноземних мов. Кабінети комплектуються інтерактивними дошками з короткофокусним проектором, акустичними системами озвучування приміщення, гарнітурами, комутаційним обладнанням для організації локальної мережі. Спеціально розроблені програми дозволять кожному учневі виконувати окремі завдання різних рівнів володіння мовою. Учні можуть робити звукозаписи своєї мови, розуміти свої помилки та виправляти їх (*Рис. 2.3*).

Рис.2.3. Лінгафонний кабінет

Математичний кабінет в ліцеї оснащений інтерактивною дошкою, ноутбуками та спеціальним програмним забезпеченням для вивчення математики. У навчанні математики інтерактивна дошка має широкий спектр можливостей та функцій, вона дає змогу наочно представити на екрані об'єкти та процеси у різних ракурсах та деталях.

Змістовно-методичний компонент передбачає наявність концепції формування та розвитку (конструювання) конкурентноспроможного випускника шляхом використання інноваційних технологій, зокрема, технології змішаного навчання; відповідні інтегровані навчальні програми і плани, підручники, посібники, методичні рекомендації щодо впровадження технології змішаного навчання.

Упровадження сучасних комп'ютерно орієнтованих і цифрових засобів навчання в освітній процес створює додаткові можливості для формування та розвитку (конструювання) конкурентноспроможного випускника; для розвитку здібностей, задоволення потреб, розкриття творчого потенціалу; для формування таких життєвих компетентностей, які сьогодні є невід'ємною складовою конкурентноспроможного учня-випускника.

Сайт. Велике значення у навчальній, виховній, методичній, дослідницькій роботі має сайт ліцею, який постійно оновлюється актуальними матеріалами та інформацією про заходи із життя ліцею. Режим доступу:

Вважаємо, що належні матеріально-технічні умови дають змогу розвивати інтерес школярів до вивчення предметів, робить процес навчання незвичним, захопливим, допомагає підтримувати постійне зацікавлення дітей предметом.

<https://sch1.edu.vn.ua/> (Рис. 2.4).

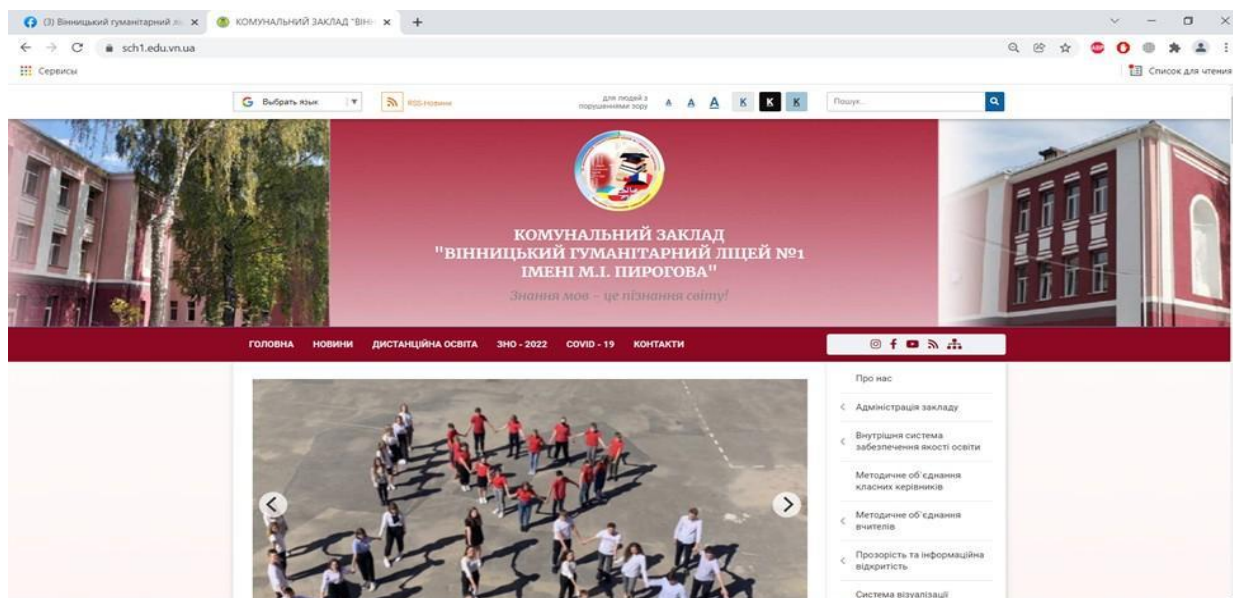
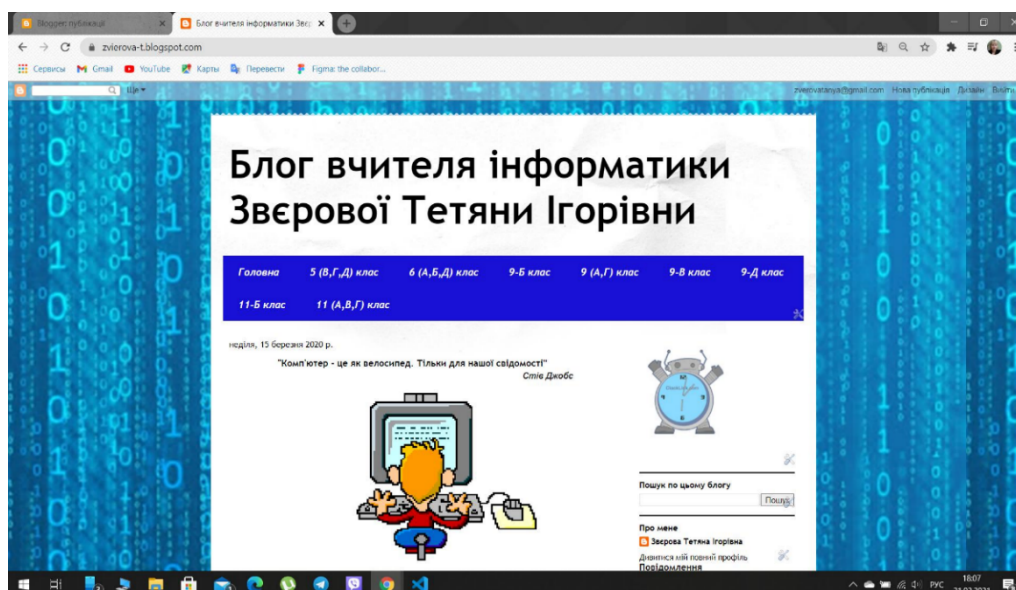

Рис 2.4. Скріншот «Сайт комунального закладу «Вінницький гуманітарний ліцей № 1 імені М. І. Пирогова»

Блоги. Більше 10 років учителі закладу мають створені блоги, на яких можуть розміщувати програми, теоретичний матеріал з теми, завдання, а також відео та інтерактивні вправи на допомогу ліцеїстам (Рис. 2.5).

Рис

2.5.

Скріншот «Блог вчителя»

Фейсбук. В закладі активно працює учнівське самоврядування. Використовуючи сучасні технічні можливості, активісти самоврядування ведуть сторінку життя ліцею у мережі фейсбук. Режим доступу: <https://www.facebook.com/vinshcool1/> (Рис. 2.6).

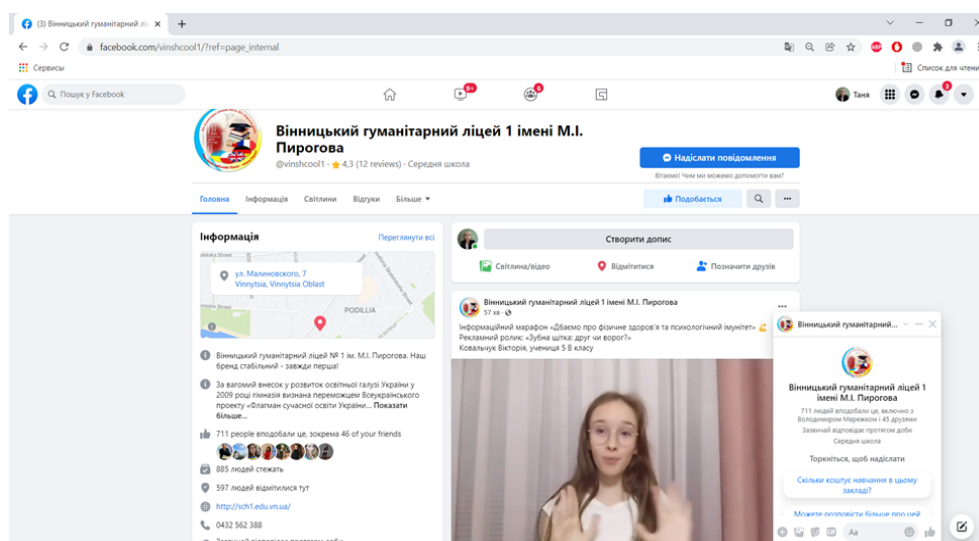

Рис. 2.6. Скріншот «Сторінка закладу у мережі Фейсбук»

Інстаграм. Також є сторінка Вінницького гуманітарного ліцею № 1 імені М.І. Пирогова в інстаграмі. Режим доступу: https://www.instagram.com/gymnasium_first/?igshid=1vfd1msk6o80z (Рис. 2.7).

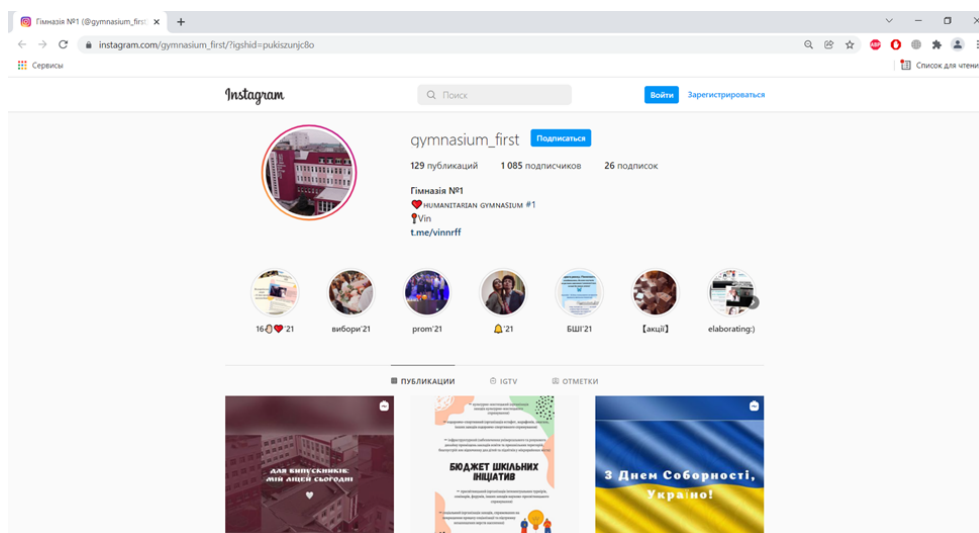

Рис. 2.7. Скріншот «Сторінка ліцею у мережі Інстаграм»

Програма GeoGebra. Сьогодні мережа Інтернет пропонує велику кількість інформаційно-цифрових освітніх систем, платформ та сайтів, що дають педагогам нові технології і можливості управління навчальним процесом. Так,

на уроках математики вчителі використовують онлайн-сервіс GeoGebra. Динамічні креслення, створенні в GeoGebra буквально оживають на інтерактивній дошці. Всі елементи креслення є рухомими та функціональними, керувати ними можна як з дошки, так і з комп'ютера (Рис. 2.8).

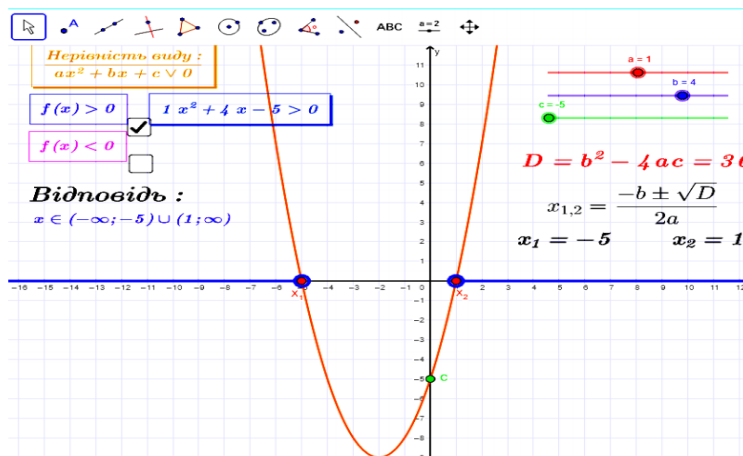

Рис 2.8. Динамічне креслення в програмі GeoGebra з теми «Розв'язування квадратичних нерівностей»

Smart Notebook. Серед інструментів, які включає спеціалізоване програмне забезпечення для інтерактивної дошки є Smart Notebook (електронний записник), програмна оболонка для створення авторських програм. Наведемо приклад інтерактивної вправи, створеної засобами Smart Notebook, застосування якої можна, наприклад здійснювати на етапі актуалізації опорних знань, що сприятиме реалізації прикладної спрямованості курсу алгебри.

Інтерактивна вправа №1. Привести у відповідність картинці текстову інформацію, при натисканні на кнопку Check, програма здійснить перевірку (Рис. 2.9).

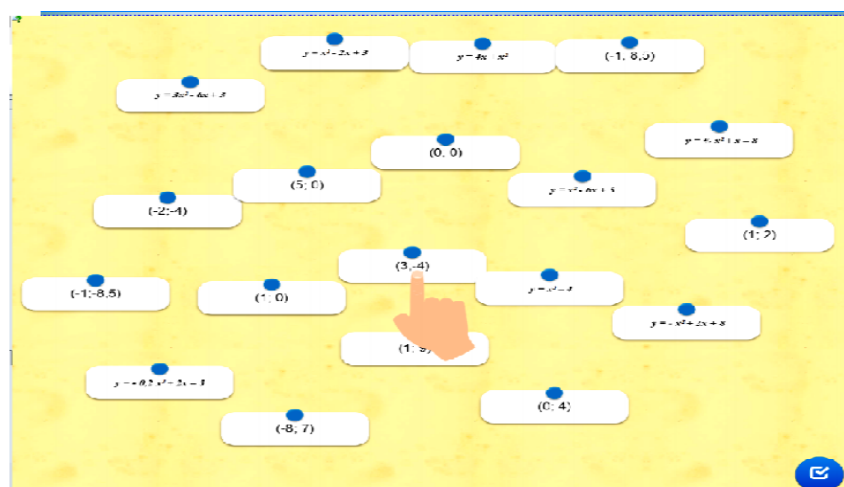

Рис 2.9. Інтерактивна вправа № 1 на відповідність

З 2020 року, зважаючи на певні умови переходу на дистанційне навчання під час карантину, і, особливо тепер, після нападу РФ на Україну, під час війни, вчителям закладу довелося освоїти додаткові електронні платформи: Google Meet, Zoom, Google classroom, My English Lab тощо.

Google Meet та *Zoom*. Дані платформи можуть використовуватись при дистанційному, змішаному навчання, але й як додатковий ресурс на традиційних уроках. Зокрема, Google Meet та Zoom – платформи, які використовуються під час онлайн зв'язку з учнями. Зручність полягає в тому, що вчитель, крім спілкування з учнем, має можливість надати доступ до перегляду матеріалів уроку (презентацій, аудіо та відео записів), крім того, може

учнів на
для

розділити
підгрупи
виконання

практичних завдань (Рис. 2.10, 2.11).

Рис 2.10. Використання платформи Google Meet при змішаному навчанні

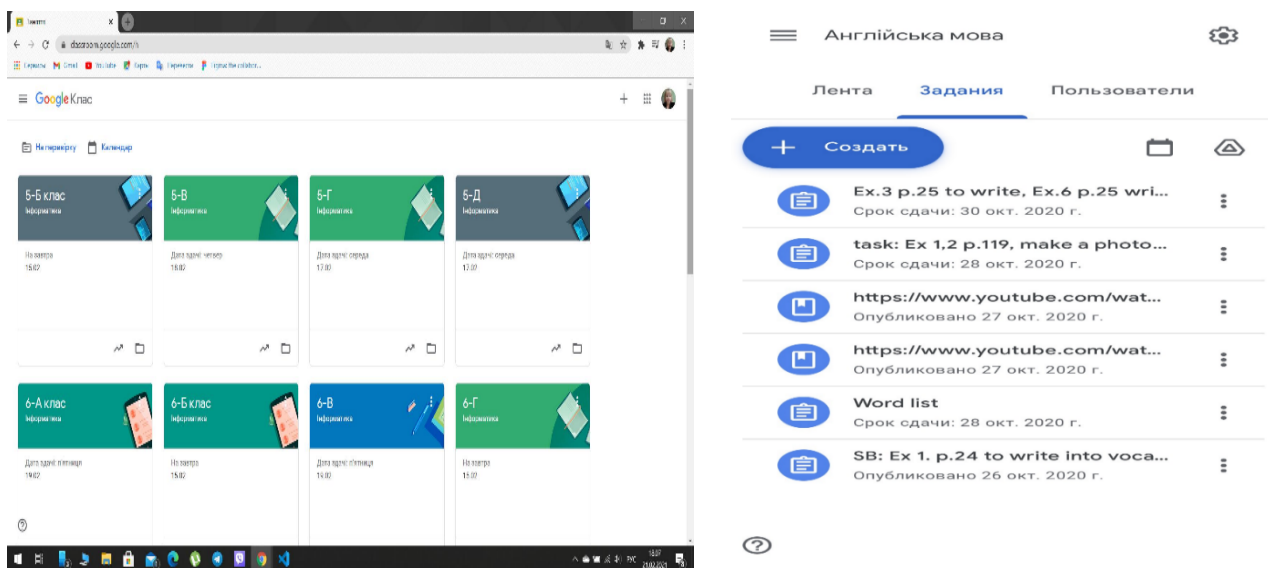

Рис. 2.11. Скріншот «Використання платформи Zoom при змішаному навчанні»
 Google classroom Використання Google classroom допомагає з

налагодженням зв'язку при виконанні завдань учнями, також дозволяє розмістити посилання на додаткові завдання, наприклад: прослуховування або перегляд матеріалу (Рис. 2.12).

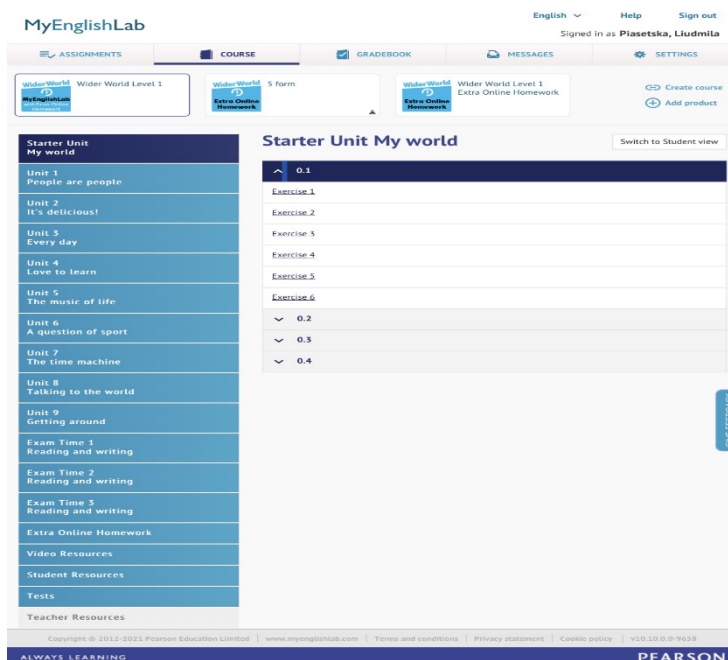
Рис. 2.12. Скріншоти «Google Classroom»

My English Lab від видавництва Pearson є додатковим електронним ресурсом для мови, на якому вправи на видів діяльності читання, (Рис. 2.13).

вчителів англійської розміщені додаткові виконання з усіх (аудіювання, граматика) (Рис. 2.13).

Рис. 2.13. «Використання платформи My English Lab від видавництва Pearson на уроках мови»

Скріншот електронної платформи My English Lab від Pearson на англійській мові

Електронна ШКОЛА"

використовується для управління процесами в навчальному закладі. Режим доступу: <https://app.moiashkola.ua/>

Це середовище, в якому учні, вчителі та батьки можуть легко отримувати і ділитися інформацією про освіту дітей та процеси, що відбуваються у навчальному закладі. **Це більше ніж електронний журнал та щоденник!**

Система налічує більше 100 корисних функцій для кожного із користувачів – керівництва школи, вчителів, учнів, батьків, працівників закладу – починаючи від електронних журналів та щоденників, до планування уроків та формування повної звітності.

Функціонал системи включає в себе модулі: комунікації; звітності; фіксування роботи працівників; електронного документообміну; сховища документів; електронної бази даних; архів навчальних років; аналітику та багато іншого.

Google forms слугує для створення тестів. Даний сервіс можна використовуватися для проведення як формувального, так і контролюючого тестування. Приклад тестового завдання, створеного за допомогою даного сервісу, можна переглянути за посиланням: <https://goo.gl/forms/FXMLHR2avOH0lhnB3> (Рис. 2.14).

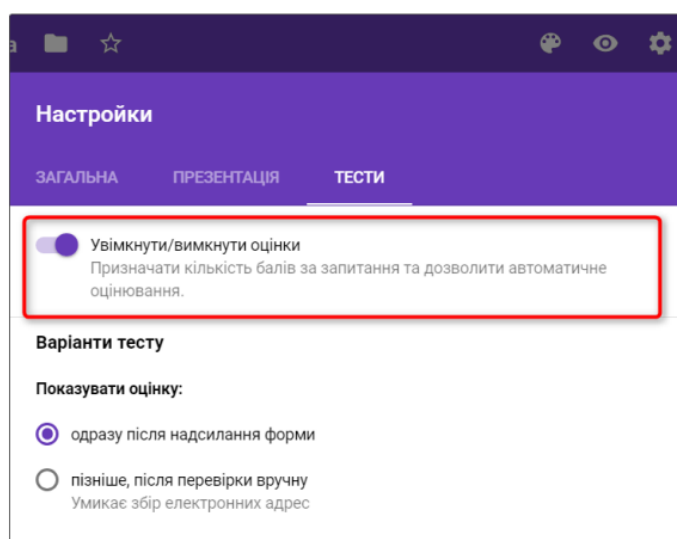

Рис.

2.14.

Скріншот «Сервіс для створення тестів Google forms»

Платформа [Wizer.me](https://wizer.me) для проведення моніторингу з англійської мови. Сервіс дозволяє створювати інтерактивні робочі аркуші, які можна використовувати при дистанційному навчанні, для домашніх робіт, для роботи в класі на інтерактивній дошці. За допомогою сервісу можна створювати цікаві дидактичні матеріали з будь-якої теми шкільної програми з використанням текстів, відео, аудіо, зображень, у тому числі інтерактивних. Відеоурок можна вбудувати на сторінку сайту або блогу. Створеною роботою вчитель може поділитися по електронній пошті і в соціальних мережах (Facebook, Twitter, Pinterest).

Інтерактивний робочий аркуш являє собою веб-сторінку, на якій можна розмістити навчальний матеріал і різного типу завдання для учнів. Наприклад, це може бути відео, зображення, текст на основі яких учні відповідають на запитання і виконують завдання. Можна вставляти зображення і робити їх інтерактивними, додаючи на них мітки з текстом, гіперпосиланнями, питаннями, вікнами для введення тексту. Можна додавати презентації, розміщені в сервісах інтернет, використовуючи код HTML. Питання можуть бути текстовими, а можуть бути у вигляді аудіофайлів. У багатьох завданнях можна задати відповіді для автоматичної перевірки (Рис. 2.15).

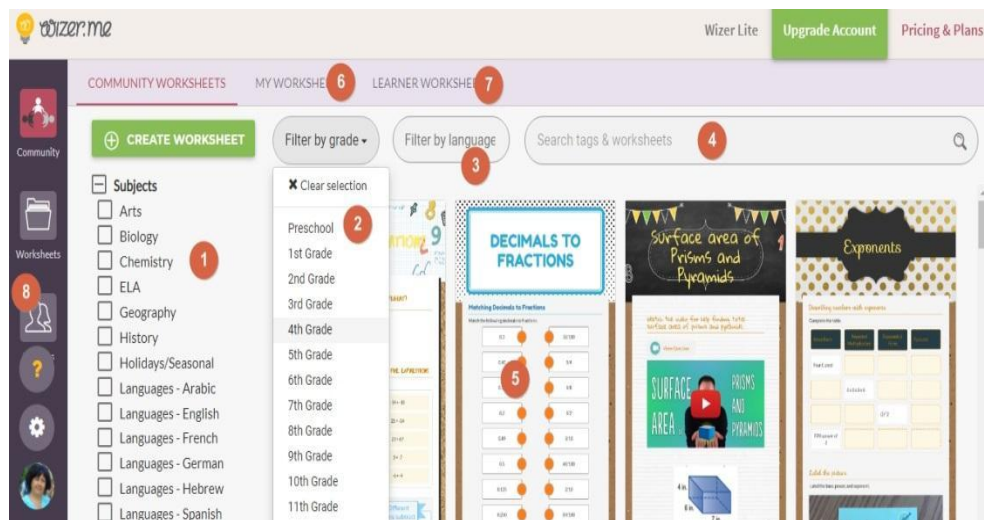

Рис. 2.15. Скріншот «Платформа Wizer.me для створення інтерактивного робочого аркуша»

Відтак, бачимо, що упровадження в освітній процес сучасних комп'ютерно орієнтованих і цифрових засобів навчання створює дієве підґрунтя для формування конкурентноспроможного випускника і розвитку професійної компетентності педагогів ліцею

Комунікативно-організаційний компонент. Ми вважаємо, що інноваційне освітнє середовище включає в себе також *інтелектуальну складову*. Інноваційне освітнє середовище необхідно розглядати ще й в аспекті розвитку особистості учня. Крім формування ключових компетентностей (HARD SKILLS) на сьогодні актуальними є і навички формування та розвитку (конструювання) особистості конкурентноспроможного випускника (SOFT SKILLS). Тому в ліцеї багато часу приділяється роботі з учнями в наступних напрямках:

- *Розвиток емоційного інтелекту.* Недостатньо розуміти значення слів. Багато інформації залишається поза словами: у діях, жестах, міміці, емоціях. Вміння правильно розуміти і використовувати емоції у повсякденні і називають «емоційним інтелектом». Науковці виділяють чотири напрямки емоційного інтелекту: як ми оцінюємо та виражаємо емоції; що про них знаємо; як ними керуємо; як на їх основі приймаємо рішення. Сьогодні запанувала думка, що розум та емоції протиставляти непотрібно, і що емоції не перешкоджають людині мислити, а навпаки, – допомагають.

- *Навчання роботі у команді – «тимбілдинг».* Працювати в команді не

завжди просто. Діти сперечаються, не можуть поступитися особистими інтересами. Але саме в командному середовищі вони отримують навички вирішення проблем (Рис. 2.16).

Рис. 2.16. Командна робота

- *Опанування навичок лідерства.* Дитину з лідерськими якостями вирізняє вміння знаходити спільну мову з однолітками. Вона не обов'язково може порозумітися з вчителем, але вміє знайти підхід до того, хто її цікавить. Зазвичай лідеру властивий високий рівень емпатії та емоційного інтелекту, що дозволяє йти до мети, якою б вона не була: перемога у брейн-рингу чи

погіршення дисципліни під час уроку. Лідера відрізняють такі якості: упевненість у собі, висока самооцінка, привабливість для інших; здатність себе

презентувати, вміння обирати ефективну модель поведінки; вміння повести за собою; вміння ефективно комунікувати; чітке усвідомлення своєї мети та цілеспрямованість (Рис. 2.17).

Рис.2.17. Лідерство у командній роботі

Отже, інноваційне освітнє середовище Комунального закладу «Вінницький гуманітарний ліцей № 1 імені М.І. Пирогова» є необхідним для формування конкурентноспроможного випускника і здійснює позитивний вплив на підготовку вчительських кадрів. Необхідною умовою для реального підвищення якості надання освітніх послуг є освіта в умовах наближених до реального соціокультурного простору. Дослідники довели, що інноваційне освітнє середовище закладу здатне впливати на особистісний розвиток учнів та професійність вчителів і викликати інтерес до активного творчого пошуку.

- *Ненасильницьке спілкування.* ННС допомагає по-новому виражати себе, створити душевний зв'язок з іншими людьми, вчить цінувати почуття й потреби, як свої, так і оточення, та давати одне одному якісний зворотний зв'язок.

Розвиток комп'ютерних мережних технологій сприяв розвитку сучасної системи дистанційної освіти, електронного навчання (e-learning), мобільного

навчання (m-learning), які ефективно використовуються в освіті. В зв'язку з розвитком e-learning визначився новий напрям – *змішане навчання* (ЗН) (blended learning).

Виділяють такі комбінації змішування:

- *Змішування очного та дистанційного навчання.* Ця форма змішаного навчання є найбільш поширеною. Навчальні матеріали і завдання можуть розміщуватися в соціальних мережах і створювати умови для проведення змішаного навчання.

- *Змішування структурованого та неструктурованого навчання.* Структуроване навчання добре налагоджено в освітній галузі, де школяр забезпечується набором заздалегідь розроблених навчальних матеріалів і певною траєкторією навчання. Неструктуроване навчання відбувається через бесіди, зустрічі або навіть по електронній пошті в зручному для всіх форматі.

- *Змішування користувацького контенту і зовнішніх матеріалів.* Користувацькі курси є кращими для формування технічних знань і умінь, які стосуються певної галузі, продукту чи процесу. Але створення користувацьких курсів для багатьох різноманітних потреб у навчанні в рамках наявних навчального часу та бюджету часто є нездійсненним завданням. Готові курси можуть вирішити цю проблему. Адже вони носять більш загальний характер і можуть використовуватися широкою аудиторією.

- *Змішування самостійного і колаборативного навчання.* Технології автоматизованого навчання створили можливості для самостійного навчання і проведення тренінгів, де все знаходиться під контролем учня, але не завжди надихає і мотивує його. Спільне навчання, з іншого боку, припускає динамічне спілкування між учнями, що призводить до обміну знаннями. Взаємодія з викладачами і однолітками підвищує мотивацію і дозволяє глибше розібратися в навчальному матеріалі.

- *Змішування роботи та навчання.* Справжній успіх і ефективність навчання в організаціях, як вважають, пов'язані з парадигмою, що робота і навчання нерозривні. Робота стає джерелом змісту навчання, а зміст навчання стає доступним на вимогу і в контексті необхідності виконувати роботу на робочому місці. З вищесказаного випливає, що поняття фізичного класу втрачає сенс, робота стає навчанням і це постійний процес. Це в більшій мірі стосується розвитку професійної компетентності педагогів, ніж учнів.

Відштовхуючись від проблеми, яку школа бажає вирішити впроваджуючи змішане навчання, потрібно підібрати модель навчання, яка для цього найкраще підходить. Наприклад:

1. Ротаційні моделі – це організація вивчення предмету, таким чином, що учні переходять між різними форматами навчання за фіксованим розкладом або

на розсуд вчителя, принаймні одним з таких форматів є навчання в режимі онлайн.

2. Гнучка модель – в ній онлайн-складова є основою навчання учнів, навіть якщо певна діяльність і відбувається офлайн.

3. Модель самостійного змішування – школяр вивчає предмет повністю онлайн та відвідує навчальні заходи у школі.

4. Модель збагаченого віртуального навчання – учні зобов'язані проходити частину навчання зі своїм учителем офлайн (тет-а-тет), а потім завершувати індивідуальні завдання онлайн самостійно.

У Вінницькому гуманітарному ліцеї № 1 імені М.І. Пирогова навчальне середовище для вивчення іноземної мови створюється вчителем і може мати такі форми викладу навчального матеріалу:

- *Лекційні заняття.* Навчальний матеріал оформлений як матеріал онлайн курсу може бути легко використаний і доступний кожному учню в зручний для нього час для самостійного освоєння.

- *Класні заняття.* На класних заняттях за допомогою відео-конференцій проходить обговорення найбільш цікавих і важливих тем курсу, а також відпрацювання практичних навичок.

- *Онлайн спілкування* передбачає використання різних інструментів - чат, форум, e-mail, які дають учням можливості спілкуватися і працювати разом. З'являється можливість задавати питання вчителю в будь-який час і в найкоротші терміни отримати відповідь.

- *Індивідуальні та групові онлайн проекти.* Такі проекти розвивають навички роботи в Інтернеті, аналізу інформації з різних джерел, а також навички працювати разом з групою, правильно розподіляти обов'язки і відповідальність за виконання роботи. За допомогою таких завдань учень може отримати навички, необхідні для своєї майбутньої професійної діяльності.

- *Віртуальна класна кімната.* Цей інструмент дозволяє учням спілкуватися з викладачем за допомогою різних Інтернет комунікацій. Це дозволяє учням отримати певну частку свободи в процесі навчання.

- *Аудіо та відео лекції, анімації та симуляції.* Ці елементи роблять процес навчання простішим і більш насиченим. Основна перевага такого підходу - гнучкість.

При змішаному навчанні очних занять в аудиторії стає менше - частина занять переноситься в режим онлайн. Більше того, частину матеріалу учні повинні будуть вивчити самостійно. Онлайн заняття можуть проходити за схемою питання-відповідь або вчитель може давати теми для обговорення, може пропонувати учневі вибирати тему. Для онлайн занять необхідно самостійне освоєння матеріалу або виконання завдань. Завдання пересилаються

викладачеві або через систему обміну файлами або електронною поштою. Терміни виконання завдань у змішаному навчанні фіксовані - у розкладі стоїть точна дата виконання і тільки до цього дня (і години) можна переслати завдання. Система не приймає прострочені завдання.

Оцінка успішності учня може проводитися як у режимі онлайн, так і в аудиторії. У режимі онлайн може проводитися тестування та виконання різних проектів (групових) та завдань. Тестування може проводитися і в аудиторії в присутності викладача. Фінальна оцінка - тематична - проводиться лише в очній формі.

Відтак, змішане навчання більш активне з боку учня, і дає більше цікавих можливостей для навчання. Завдання викладача, що використовує модель змішаного навчання:

1) Правильно організувати навчальний матеріал при створенні курсу. Викладач чітко знає, який матеріал буде вивчатися аудиторно, а який можна винести на вивчення в дистанційній формі. Враховувати, який матеріал необхідно пояснити і пропрацювати на занятті в аудиторії, який матеріал і виконання яких завдань вимагає у різних учнів різного часу для формування навички і, відповідно, може бути перенесений на дистанційне навчання, і який матеріал буде доцільно винести на самостійну роботу.

2) Потрібна чітка організація навчального процесу. Сюди можна включити такі моменти, як розподіл видів діяльності на занятті в аудиторії і дистанційно, рішення дидактичних завдань з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, вибір методів навчання на очних і дистанційних заняттях, а також здійснення контролю і самоконтролю учнів.

Звичайно, впровадження змішаної форми навчання потребує чималих зусиль. Це і необхідність внесення змін у нормативну базу, і інвестиції в розробку необхідного навчального контенту і перепідготовка кадрів. Під час навчання вчителів ліцею щодо освоєння технології змішаного навчання і після його завершення, педагоги пробували не тільки самостійно розробити і провести уроки за технологією змішаного навчання, а й змінити формат проведення педрад, методичних об'єднань в контексті названої технології (Рис. 2.18, 2.19).

Рис. 2.18. Виконання завдань у групах

Рис. 2.19. Ротація педагогів

Як приклад, пропонуємо розробки конспектів уроків іноземної мови за технологією змішаного навчання.

Конспект уроку англійської мови, 6 клас

Тема: Summer Holidays

Вчитель: **Повстянко І. С.**

Вчит **Мета уроку:** сприяти повторенню лексико-граматичного інвентаря по темі “Summer Holidays”, вчити висловлювати свої думки щодо літнього відпочинку, користуючись формами минулого часу.

На кінець уроку учні вмітимуть висловлювати свої думки щодо літнього відпочинку, з повагою ставитися до розповідей своїх однокласників.

Навчально-методичне забезпечення: ноутбук, інтерактивна дошка, роздатковий матеріал, картки з нумерацією станцій, комплект підручник і зошит Solutions Elementary 2nd edition.

related to the topic;

Хід уроку

I. Підготовка до сприйняття іншомовного мовлення

Greeting and Aim

T: Good morning dear children. Glad to see you today. Hope you are fine, aren't you?

The theme of today's lesson is “Summer Holidays”. At the lesson you will:

- activate prior knowledge of the topic “Summer Holidays”;
- identify and categorize vocabulary

- review structures for expressing past actions.

Warming up

T: Think of the words to use while speaking about summer holidays:

Ss' answers

II. Основна частина уроку

T: You are going to divide into 3 groups by finding some students who have a similar thumb size with you. You will work in three groups on stations.

Station 1:

Task 1: Complete the story in the Past Simple Tense using the pictures.

Task 2: Finish the story with your own ideas.

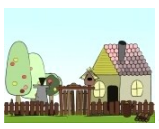
Last , , his and (have) very interesting

holidays. They () ing in the . They (spend) a

wonderful . They () early in the with the

 s singing and they (get up) feeling fresh. Before PANCAKE BREAKFAST, they (

) for a walk.

They () to the , where they (buy) what they needed. During

the day they (), they () in the , they (

) or (

). They (have) a lot of fun.

But one day something unusual happened to them.....

Рис. 3.1. Роздатковий матеріал

Station 2: Read the text and do the exercises:

I always enjoy summer. Do you? In summer, I like to relax and forget about school. I don't have to get up early and I can see my friends any time I want.

My holidays are usually with my parents. We go to different places in Britain and sometimes abroad. In Britain, I like going to Devon, Somerset and Scotland – but my favourite place of all is Yorkshire. It has lovely countryside and

fantastic old buildings. The only problem is the weather!

Last summer, I had two holidays. One was in Somerset, in a little village by the sea, and another was in Naples, in Italy. I went with my mother to Italy – by train! The journey took twenty-eight hours.

Patrick, 12, Britain

It's hot in the United States in summer. In Washington State, it doesn't rain much, but it still stays very green.

During summer we love to swim, lie in the sun, go camping, and spend nights at our friends' houses. We usually go somewhere with our parents. Last year we went to California for the first part of summer and then to Disneyland. We also looked at international stars in Los Angeles. We met Nelly Furtado! After a rest, we went to Maine and Massachusetts with our mom, sister, and a friend. We stayed with our grandfather in Massachusetts, and then we went camping in Maine. We played on the beaches, and went sailing.

Kate, 12 and Jane, 14, USA

I - A. Mark true (T) or false (F). Correct the false ones.

1. During summer Kate and Jane do different activities.
2. Patrick has a relaxing timetable in summer.
3. Last summer Kate and Jane travelled with their family and with a friend.
4. Patrick hates summer.

I - B. Answer these questions about Patrick. Write complete answers.

1. Why does Patrick like summer?

2. Who does he spend his holiday with?

3. What does he like and dislike about his favourite place?

I - C. Complete these sentences about Kate and Jane.

1. Kate and Jane like ...
2. They usually ...
3. Los Angeles they ...

Station 3: Watch the video and write your own questions.

<https://www.youtube.com/watch?v=CfFCsQS4xxQ>

You have 10 minutes to complete all the tasks.

Ss' group work.

Ss' answers.

T: Now you are going to rotate the stations and continue working on the tasks.

Thus, students from station 1 go to station 3;

from station 3 to station 2;

from station 2 to station 1.

T: You get tasks again.

III. Заключна частина уроку

T: You were very active today. Thank you for your work. Your marks are.....

Home assignment

T: Write 5 sentences about what you did last weekend using the vocabulary you have revised in today's lesson

Summarizing

T: What was the topic of the lesson?

When do we use the past simple tense?

Ss' answers

T: The lesson is over. See you tomorrow. Have a nice day.

Коспект уроку французької мови, 10 клас

Тема «Життя суспільства»

Вчитель: Кузьменко О. М.

Мета уроку: сприяти розвитку в учнів уміння працювати в групі і розділяти спільну відповідальність, а також сприяти розвитку спонтанної взаємодії та продукування.

На кінець уроку учні вмітимуть ввічливо відстоювати свою точку зору, з повагою слухати думки однокласників та вмітимуть шукати шляхи вирішення проблеми.

Навчально-методичне забезпечення: Інтернет, підручники (Le Nouveau Taхі 3), зошити, копії, планшети \ комп'ютери.

Хід уроку:

I. Вступна частина:

1. Організаційний момент:

Вчитель пропонує визначити тему уроку по запропонованих картинках на дошці. Потім повідомляє про форму роботи (пропонує об'єднатись у 3 підгрупи) на уроці та про види діяльності на уроці. Класна кімната розділена на 3 сектори (станції).

2. Введення у іншомовне середовище:

Вчитель ставить питання : Що для вас означає слово «дискримінація»? Учні пишуть свої асоціації на стікерах і приклеюють на дошці. Потім (за бажанням) висловлюються або пояснюють написане.

II. Основна частина:

Учні працюють у групах. На кожну станцію відводиться 10-12 хв. По закінченню цього інтервалу учні міняють станцію (переходячи до іншого сектора). У кожному секторі є детальна друкована інструкція, яка пояснює зміст роботи та бланки для виконання. Що мінімізує пряме і часте втручання вчителя у роботу групи.

Станція № 1 (з учителем): → Сприймання на слух

Учні ознайомлюються з інструкцією: прочитати питання, прослухати аудіо запис (2-3 рази) та відповісти на питання письмово - підручник стр.24, вп. 1-4

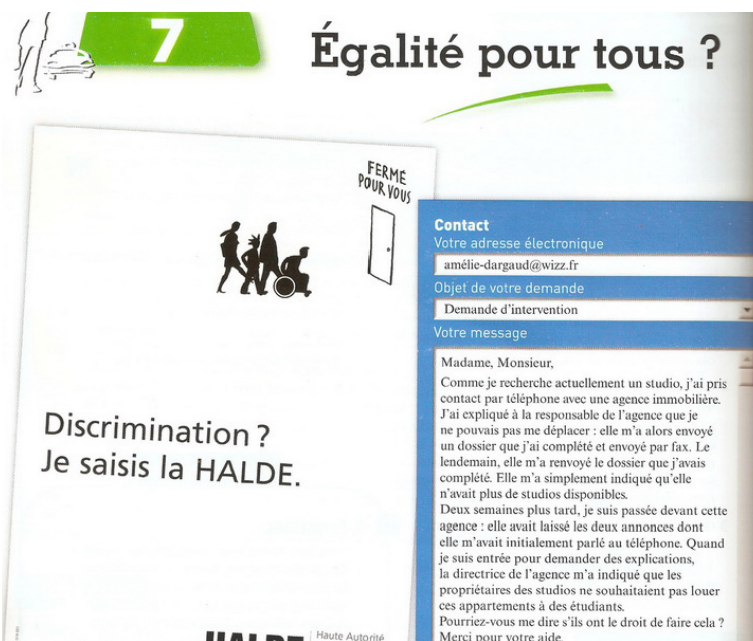

Рис. 2.20. Сприйняття на слух

Станція № 2: → Зорове сприймання

Учні ознайомлюються з інструкцією: прочитати запитання , прочитати текст (2-3 рази) та відповісти на запитання письмово - підручник (стр.24-25, вп.2)

Станція № 3: → Мовний інвентар (граматичні завдання)

Учні ознайомлюються з інструкцією: переглянути відео про утворення та вживання Плюсquamперфекту з прикладами з каналу Youtube за посиланням. Та виконують письмово вправи з підручника (стр.25, вп.3-4)

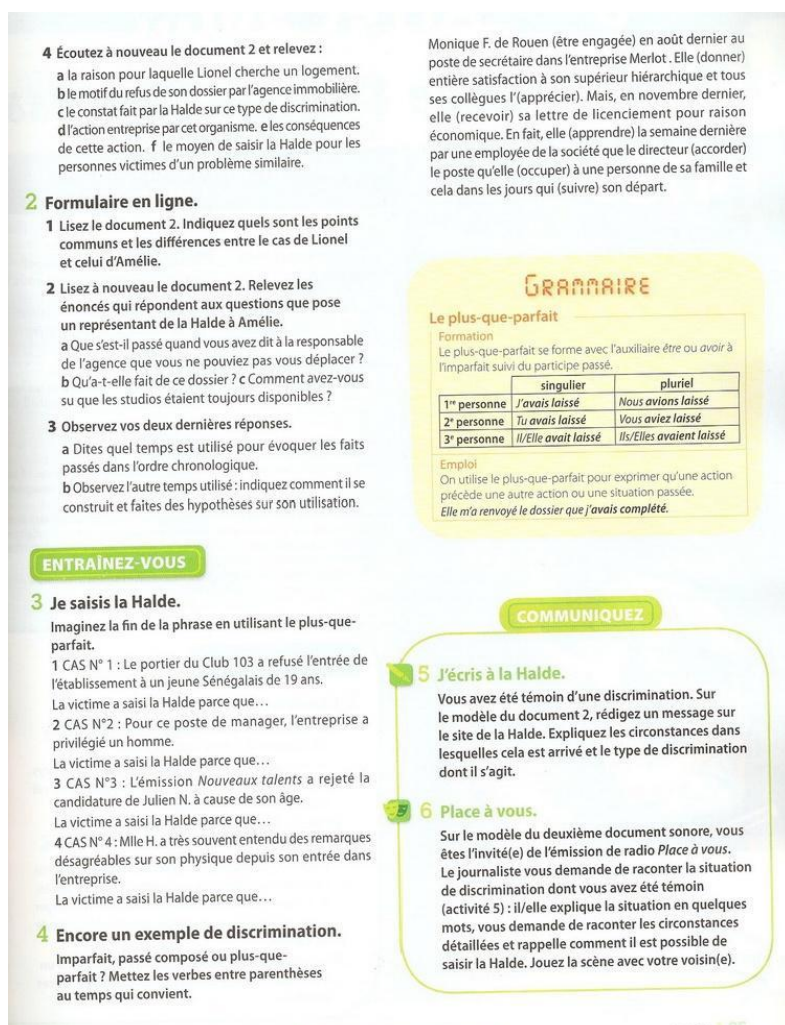

Рис. 2.21. Робота з підручником

III. Заключна частина:

1. Підсумки:

Учні здають виконані завдання (1 від кожної групи). Вчитель пропонує обговорити враження від завдань (що дізнались, що нове, що сподобалось\ні). Можна використати прийом «**6 капелюхів**».

2. Домашнє завдання:

Вчитель пропонує підготувати проект: інтерв'ю « Свідок дискримінації» у формі ток-шоу, відзняти його на відео (по одному від кожної групи).

Переслати відео вчителю на електронну пошту чи на Viber для того, щоб обговорити на уроці, а також помістити на блог учителя і класу.

Коспект уроку німецької мови, 5клас

Тема: Hobby

Вчитель: *Ковтуненко М.В.*

Мета уроку: розвивати вміння учнів спілкуватися зі своїми ровесниками про улюблене заняття

На кінець уроку учні вмітимуть запитувати та відповідати на питання про своє хоббі

Навчально-методичне забезпечення: інтерактивна дошка, компютер, відео, онлайн вправи на компютерах.

Хід уроку

I. Підготовка до сприйняття іншомовного мовлення.

1.1. *Begrusung und Zielsetzung*. Привітання і повідомлення теми та мети уроку.

T. Guten Morgen. Wie geht's? Wer fehlt heute?

Das Thema der heutigen Stunde lautet: "Hobby".

1.2. *Ubung zur Aussprache*. Введення в іншомовну атмосферу.

T. Sprecht mit nach. Wiederholt im Chor.

-Ich will immer lustig sein!

- Ich will immer lachen!

-Ich will immer lustig sein!

-Ich will vieles machen!

II. Основна частина уроку.

T. Heute haben wir sehr interessant Unterricht.

Macht 3 Gruppen. Sie werden in Gruppen arbeiten..

Сьогодні ми з вами на чарівному потязі будемо подорожувати у цікавий світ хобі. А наш потяг буде зупинятися на 3 станціях. Кожна група вийде на своїй станції.

Station 1. Macht die Ubungen **on-line**. Ви виконуєте онлайн вправи.

Station 2: Schau das Video über Fabian. Beantworte meine Fragen. Дивитесь відео про Фабіана і ми обговорюємо це відео.

Station 3: Frag ein anderen über Hobbies. Інтерв'ю про ваші хоббі.

Achtung! Sie haben nur 10 Minuten. Nach dem 10 minuten geht zum nächsten Station.

Увага! Кожна група має лише 10 хв. на кожній станції. Коли ви почуєте чарівний гудок, то переходите на іншу станцію.

Station 1. Grammatik. Розвиток граматичних навичок.

Завдання: Кожен учень сідає за свій компютер і знаходить на робочому столі посилання на сайт із вправами.

Кожен учень виконує послідовно 3 вправи. В кінці кожної вправи учень натискає "Перевірити". Якщо учень зробив помилку, він може повернутися назад і зробити вправу знову.

Кінцевий результат досягнень кожного учня надходить вчителю на компютер.

Aufgabe 1. Ergänze die Wörter.

Aufgabe 2. Ergänze die Antworten.

Aufgabe 3. Los das Ratsel.

Station 2. Schreibe. Розвиток навичок письма.

Aufgabe 1. Frag einen anderen. Schreib die Antworten.

На партах лежать зразки інтерв'ю.

Прочитайте кожен про себе тест про хобі Лаури та Анни. Перед вами є копії із запитаннями. Запитайте свого партнера про хобі та запишіть відповіді. Поміняйтесь ролями.

Фото.
відео
Ted Ed

Робота з
матеріалом

Sprechen.
навичок

Station 3.
Розвиток
говоріння.
Aufgabe 1.

Schau das video uber Fabian. Зараз ви переглянете відео про Фабіана.

Aufgabe 2. Дайте відповіді на запитання по відео.

- Wer ist das?
- Was macht Fabian gern?
- Was macht Fabian nicht gern?
- Was machst du gern?

III. Заключна частина уроку.

Zusammenfassung 2. Підведення підсумків уроку та оцінювання.

Unsere Stunde ist zu Ende. Was habt ihr heute gemacht? Was war heute interessant? Was war nicht interessant?

Ihr bekommt gute Noten.

Hausaufgaben-1. Домашнє завдання:

KB; s.120, Übung 2, lies den Text und übersetzt.

Vielen Dank! Auf Wiedersehen!

З заклади освіти, зокрема Вінницький гуманітарний ліцей № 1 імені М.І. Пирогова, під впливом науково-технічного прогресу та інформаційного буму, вже тривалий час перебувають у стані неперервного організаційного та методичного реформування та переосмислення усталених психолого-педагогічних цінностей. Необхідні докорінні зміни освітньої парадигми на етапі переходу до постіндустріального суспільства, економіка якого базуватиметься на інформаційних технологіях.

Отже, інтенсивно посилюється тенденція до технологізації педагогічних процесів шляхом впровадження новітніх технологій, методик, сучасних інформаційних засобів навчання, які в цілісному своєму поєднанні закладають основу інноваційного розвитку освітньої галузі.

Досвід інноваційного дослідження Комунального закладу «Вінницький гуманітарний ліцей № 1 імені М.І. Пирогова» показує позитивні зміни у формуванні конкурентноспроможного випускника і розвитку професійної компетентності педагогів в результаті створення потужного інноваційного освітнього середовища, яке сприяє реалізації технології змішаного навчання.

Розвиток змішаної форми навчання може стати одним з ключових напрямків модернізації освіти.